

VERSLAG VERGADERING 22 FEBRUARI 2021

(vastgesteld in de CD van 25 februari 2021)

Voorzitter: gezaghebber E. Rijna (voorzitter), J.W. van den Braak (vice-voorzitter), M. Stegers (opvolger vice-voorzitter)

Openbaar lichaam Bonaire (OLB): gedeputeerde H. Thielman

USIBO: N. Willem en M. Abrahams (gedeeltelijk)

BONHATA: D. Rietveld, L. Berkenbosch

BBE: E. Carrillo

BHG: P. Coolen

KVK: H. Groot, C. Kirindongo

Adviseur namens SZW: E. Brakke

1. Opening en mededelingen

De vice-voorzitter heet iedereen welkom en opent de vergadering. Mevrouw Abrahams en mevrouw Den Heyer hebben aangegeven later te zullen aansluiten (N.B.: mevrouw Den Heyer bleek later verhinderd)

De vice-voorzitter geeft aan dat de heer Breure (secretaris) helaas is verhinderd door privé-omstandigheden, hij zal zo enigszins mogelijk graag de volgende vergadering als waarnemer bijwonen.

De vice-voorzitter heet de heer Vrolijk (vice-voorzitter USIBO en toehoorder vandaag), mevrouw Nijeboer (inval secretaris), de heer Thielman (nieuwe gedeputeerde) en de heer Stegers (opvolger vice-voorzitter) welkom. De heer Stegers is unaniem benoemd als nieuwe vice-voorzitter per 5 maart as, er zal nog een kort persbericht volgen komende week over diens komst en die van de opvolger van de secretaris.

De heer Stegers spreekt zijn dank uit voor het vertrouwen en de hoop op een vruchtbare samenwerking.

De vice-voorzitter geeft aan medio december 2020 uitvoerig met de heer Ton (SZW) gesproken te hebben over allerlei aspecten van de CD in 2020, waarbij ook is gesproken over de stopzetting van de financiering door SZW. De heer Ton heeft daarbij aangegeven dat SZW de Centraal Dialoog onverminderd belangrijk blijft vinden en die dan ook waar nodig voluit blijft ondersteunen. Hij heeft dit ook tot uitdrukking gebracht door een tegemoetkoming voor de huidige vergadering.

De voorzitter geeft aan te hopen dat deze steun uit Den Haag zo blijft, aangezien deze van groot belang is voor de voortgang.

2. Verslagen CD 23 november + 25 november + 2 december 2020

Geen opmerkingen naar aanleiding van. Reeds via schriftelijke ronde vastgesteld.

3. Bespreken concept jaarverslag 2020 ter vaststelling

Enkele tekstuele onvolmaaktheden zullen verwerkt worden.

Het verslag wordt voor het overige ongewijzigd vastgesteld en zal gepubliceerd worden op de website.

4. Coronacrisis

De vice-voorzitter leidt het onderwerp kort in en noemt daarbij verschillende recente brieven over dit onderwerp.

De heer Willem vraagt de voorzitter naar de richtlijnen van de minister rondom de coronacrisis: zijn die één op één op Bonaire van toepassing? De voorzitter geeft aan dat er speciaal een achtervangbepaling is voor CN en dat het niet altijd makkelijk gaat maar er veel gesprekken plaatsvinden, ook over maatwerk dat nodig is voor de eilanden. De heer Willem vraagt hoe zwaar het vliegverbod geldt dat opgelegd kan worden. De voorzitter geeft aan dat dit zwaar telt en er veel achter de schermen gebeurt. De heer Willem vraagt of het een vertrouwenskwestie is dat als Bonaire zegt wel open te kunnen, het Rijk dit niet doet. De voorzitter geeft aan dat dit niet zo is maar een combi van onvoldoende kennis van de lokale situatie en de werkelijkheid in Den Haag waar juridische wijzigingen lang duren.

De heer Rietveld spreekt de hoop uit dat de antigeentest voor Amerika er binnenkort af kan. Hij hoorde van touroperators dat Bonaire wellicht van oranje naar geel gaat en vraagt of dit de voorzitter bekend is. De voorzitter geeft aan dat hij hier niets over heeft gehoord.

Nadat de vice-voorzitter heeft vastgesteld dat er geen verdere opmerkingen zijn over dit agendapunt, sluit hij de bespreking van dit onderwerp.

5. Masterplan Bonaire 2030 en Bestuursakkoord

Masterplan: toelichting bestuurscollege

Gedeputeerde Thielman geeft aan dat er vorig jaar vertraging is opgetreden vanwege corona. Er is inmiddels een conceptplan opgeleverd door een externe maar dit was niet hetgeen het OLB had verwacht en deze opdracht is beëindigd. Het schrijven van het masterplan wordt nu door het OLB zelf gedaan, streven is om in juni het plan te presenteren.

De vice-voorzitter geeft aan dat dan ook het volgende overleg van de Centraal Dialoog is, dus dat zou in dat opzicht een handige timing zijn. De vice-voorzitter stelt vast dat er geen vragen zijn voor de gedeputeerde.

Bestuursakkoord Bonaire

De voorzitter vertelt dat er vorige week een voortgangsoverleg met het OLB, BZK en de programmamanager. In juni zal er weer een voortgangsoverleg zijn. Na het voortgangsoverleg is er een persconferentie geweest waar de gezaghebber en de programmamanager een toelichting hebben gegeven en vragen hebben beantwoord. Er zijn een aantal successen en een aantal uitdagingen voor wat betreft het Bestuursakkoord, zo merkt hij op.

De heer Willem vraagt hoe de voorzitter de rol van de Centraal Dialoog ziet. Hij noemt als voorbeeld FCB en de aangenomen huursubsidieregelgeving. De heer Willem zegt geen kans te hebben gehad om input te kunnen leveren op die huursubsidieregelgeving en daarom te vragen hoe de voorzitter de rol van de Centraal Dialoog ziet.

Gedeputeerde Thielman vraagt of dit ook de private huur regelt, de heer Willem geeft aan van niet. De heer Willem noemt de pilot van Saba.

De heer Brakke geeft aan dat dit nu niet bij het OLB ligt, de pilot op Saba gaat niet door omdat deze pilot niets zegt over de andere eilanden. SZW kijkt nu hoe de pilot op Bonaire vorm te geven, hierbij loopt SZW tegen veel verschillende lastigheden aan, waaronder de vaststelling van het inkomen. Beoogde startdatum van de pilot is 1 september 2021 maar daarvoor moet een nieuw model worden vastgesteld.

De vice-voorzitter stelt vast dat er diep op een bepaald onderwerp wordt ingegaan maar de Centraal Dialoog heeft eerder vier of vijf onderwerpen benoemd waar ze nauw bij betrokken willen zijn voor wat betreft het Bestuursakkoord.

Hij wijst erop dat het ook aan de Centraal Dialoog ligt als er niet over de sociale huisvesting is gesproken, als de leden dit belangrijk vinden, kan het door onszelf op de agenda worden gezet. Hij stelt voor het onderwerp Bestuursakkoord weer op de agenda van juni te zetten.

De heer Groot vraagt of hij punten kan toezenden voor de agenda van juni, dit wordt bevestigd door de vice-voorzitter.

Tevens vraagt de heer Groot of er een evaluatie van het Bestuursakkoord heeft plaatsgevonden, die evaluatie was gepland voor december. De voorzitter geeft aan dat deze evaluatie in maart zal plaatsvinden. Deze kan in dat geval ook meegenomen worden in de CD van die maand.

6. Kabinetsformatie

De vice-voorzitter geeft aan dat er een conceptbrief is opgesteld voor de komende kabinetsinformatie door hem en de heer Breure, de brief zal uiteraard pas in maart worden verstuurd, nadat deze is benoemd door de Tweede Kamer. Uit het vooroverleg dat de vice-voorzitter heeft gehouden kwam naar voren dat alle vier de partijen het belang van aandachtspunten voor de nieuwe kabinetsperiode graag willen benadrukken. De voorzitter geeft aan deze brief graag vrijdag nog in het bestuurscollege te willen bespreken.

De vice-voorzitter vraagt wie er nu al opmerkingen heeft.

De heer Groot gaat in op p.3 waar te lezen valt 'de CD pleit voor stapsgewijze verhoging van het WML'. Hij vraagt of het woord stapsgewijs weggelaten kan worden net zoals 'forse verdere verhoging', verderop pagina 3.

Ook wijst de heer Groot erop dat de werkgroep IJkpunt nog bijeen moet komen.

De heer Willem ondersteunt de punten van de heer Groot. En voegt nog twee vergelijkbare punten toe over de verhoging.

Voorts geeft de heer Willem aan dat bij de alinea 'overkoepelende boodschap' graag toegevoegd te zien dat het ook gaat om lokale overheidsgebouwen.

Bij 'uitwerking onderdeel economie' ziet de heer Willem het opzetten van een ontwikkelingsbank, vrij handelsverkeer tussen de ABC eilanden en het bevorderen van ferryverkeer tussen de ABC eilanden graag toegevoegd.

Bij sociale zekerheid ziet de heer Willem ook graag twee zinnen toegevoegd, waaronder een zin inzake de vaste transitievergoeding bij onvrijwillig ontslag.

De heer Berkenbosch merkt op dat BONHATA zich goed kan vinden in de boodschap van de brief. Hij zou graag willen zien dat aan 'infrastructuur haven en wegen' wordt toegevoegd: luchthaven. Uit een recent persbericht heeft de heer Berkenbosch begrepen dat de situatie op de luchthaven niet altijd veilig is.

De heer Brakke geeft aan dat de inhoud aan partijen is maar dat hij wil meegeven dat het voor de formatietafel gaat om waarom de nieuwe regering dit moet willen. Nu staat er vooral wat de Centraal Dialoog Bonaire wil maar dit zou wat anders geformuleerd kunnen worden, wat kan de Centraal Dialoog bijdragen?

De vice-voorzitter geeft aan dat er zeker nog naar de inleiding kan worden gekeken.

Hij vindt het prima om 'stapsgewijze' te verwijderen. Het punt over de deflatie staat er al, zo geeft de vice-voorzitter n.a.v. een punt van de heer Willem aan. Hij zal de 'lokale gebouwen' en 'luchthaven' toevoegen en ontvangt graag de door de heer Willem voorgelezen tekst.

Hij zal een nieuw concept maken voor de brief, dat zal donderdag in de Centraal Dialoog worden voorgelegd. De heer Brakke geeft aan dat een dergelijke brief wellicht niet in de formatie aan de orde zal komen maar dan in ieder geval handig zal zijn voor de nieuwe bewindspersoon. De vice-voorzitter geeft aan dat de brief inderdaad handig is voor meerdere doelgroepen, ook voor de Vaste Tweede Kamercommissie Koninkrijksrelaties en relevante ambtenaren bijvoorbeeld.

7. Werkgroep IJkpunt

De vice-voorzitter geeft aan dat deze werkgroep op 1 maart a.s. bijeen zal komen. Hij vraagt of er nog punten zijn om dan mee te nemen, die zijn er niet.

8. Werkloosheidsvoorziening

De vice-voorzitter stelt vast dat de toegezegde notitie van mevrouw Den Heyer nog niet is ontvangen en schort dit onderwerp op tot donderdag.

De minister van SZW heeft eerder deze maand laten weten het voortouw bij dit onderwerp geheel bij de CD te leggen.

9. Toekomst Centraal Dialoog

Opvolging secretaris

De vice-voorzitter draagt namens zijn opvolger en de Sollicitatiecommissie mevrouw Buys-Trimp voor als secretaris. Haar CV is rondgezonden. Hij stelt daarbij voor de benoeming op 5 maart 2021 in te laten gaan met een contract van 2 jaar. Haar vergoeding past binnen de CD-begroting 2021. De leden stemmen in.

De heer Breure zal in eerste instantie op de achtergrond betrokken blijven.

Verzoek Bonaire Innovation Commere & Counseling (BICC) tot toelating

De vice-voorzitter deelt mee dat verzocht is door de werkgevers om dit onderwerp donderdag te bespreken, omdat zij zich nog intern willen beraden.

Hij nodigt de andere partijen uit te reageren.

De heer Groot geeft aan twee keer met BICC te hebben gesproken. Hij merkt op dat er aan werkgeverskant al veel 'bestuurlijke drukte' is. Dat is enerzijds niet wenselijk en tegelijkertijd moet de vertegenwoordiging zo breed mogelijk zijn. De KVK vindt het jammer dat de ROW vorig jaar uiteengevallen is, hij zou graag een verkenners aangesteld zien om te kijken of er een bredere werkgeversorganisatie ('koepel') opgericht kan worden. De KVK heeft bij EZK de suggestie neergelegd om dit te faciliteren. De KVK vindt het niet wenselijk om 'extra stoelen' bij te voegen aan werkgeverskant, als niet tegelijk met één mond gesproken wordt. Groot noemt de initiatieven van BICC goed, al moet nog blijken of deze partij ook de leden gaat krijgen zoals dat nu gedacht.

De heer Willem geeft aan dat de Centraal Dialoog een initiatief is geweest in 2012 van USIBO. USIBO heeft zich niet tegen verzet dat er op een gegeven moment 3 werkgeversorganisaties waren, er werd altijd goed tot consensus gekomen. USIBO heeft geen grond gezien om BICC niet toe te laten, er is te weinig aandacht voor lokale werkgevers. Aan de andere kant noemt de heer Willem dat het wel lastig wordt om consensus in de Centraal Dialoog te bereiken als het aantal werkgevers toeneemt, dus hij spreekt de wens uit dat de werkgevers er zo snel mogelijk een geheel van maken.

Gedeputeerde Thielman geeft aan ook met BICC te hebben gesproken. Gedeputeerde Thielman sluit zich aan bij de woorden van de heren Groot en Willem. Hij vindt het goed dat bijvoorbeeld ook de bouwsector betrokken gaat worden bij de Centraal Dialoog maar noemt ook het belang van één gezamenlijk werkgeversgeluid.

De voorzitter onderstreept de mening van alle voorgaande partijen.

De vice-voorzitter geeft aan dat dit duidelijke standpunten zijn, die de werkgevers ongetwijfeld zullen betrekken bij hun interne beraad, waarna dit agendapunt terugkomt in de CD van donderdag.

Zelfevaluatie CD

De vice-voorzitter geeft aan dat alle partijen al in december 2020 gevraagd zijn een notitie aan te leveren. Hij merkt op dat helaas het OLB geen notitie heeft opgeleverd. Gedeputeerde Thielman geeft aan nu mondeling alvast enige input te kunnen geven.

De vice-voorzitter pakt de memo erbij en geeft aan enkel de discussiepunten er graag even uit te lichten, voor het overige was er veel positiefs over de werkwijze en de resultaten:

-Samenwerking werkgeversorganisaties
Komt donderdag as. aan de orde.

-Rol OLB

Hier zijn door andere partijen enkele kritische opmerkingen over gemaakt, geeft de vice-voorzitter aan. De heer Groot merkt op dat, zonder de voorganger van de gedeputeerde Thielman of gedeputeerde Den Heyer te willen afvallen, het de KVK opvalt dat de gezaghebber in december vorig jaar heeft uitgesproken de Centraal Dialoog erg belangrijk te vinden, maar dit niet altijd terug te zien in de bijdrage van de gedeputeerden. De KVK heeft het idee dat het OLB de Centraal Dialoog niet altijd even belangrijk lijkt te vinden, dat heeft gevolgen voor de slagkracht van de Centraal Dialoog. Gedeputeerde Thielman maakt een opmerking over de belasting: een meeting van drie uur en dat twee keer per week is best wel lang, zo geeft de gedeputeerde aan. Hij doet een verzoek om efficiënt met de tijd en agenda om te gaan, zo is het minder een last.

De voorzitter merkt op de zelfevaluatie van de CD vrijdag as. in het bestuurscollege te zullen bespreken en benadrukt nogmaals het belang van de Centraal Dialoog. Het college zal aansluitend alsnog met een eigen notitie komen.

De heer Willem merkt op dat nu er een voorzitter en secretaris zijn gevonden die op het eiland wonen, de vergaderstructuur wellicht aangepast kan worden.

De heer Groot geeft aan dat een ieder een drukke agenda heeft maar dat als er toezeggingen worden gedaan over het aanleveren van stukken, hij die afspraken dan graag nagekomen ziet worden.

De vice-voorzitter merkt op dat hij van mening is dat de twee dagdelen nu goed lijken te werken en de vergaderingen efficiënt gaan, daar ziet hij niet direct ruimte voor verdere efficiencyverbetering. Vier of vijf keer per jaar 2 middagen vergaderen is ook niet overdreven veel, de agenda blijkt daar om te vragen. Ook een Eilandsraad of Bestuurscollege vergadert uiteraard zo vaak als bestuurlijk nodig. De CD is ook geen willekeurige derde, het is een formeel overlegorgaan van 4 partijen, inclusief OLB, waartoe in 2018 bewust is gekozen door alle 4 partijen. En we wisten toen ook al dat zoutpannen tijd kost – maar niet-zoutpannen uiteindelijk nog meer tijd en zeker frustratie.

Hij waarschuwt ook dat discussies over de werkwijze ook weer veel tijd kosten, met onbestemd resultaat.

-Betrokkenheid andere departementen SZW

De vice-voorzitter merkt op dat er niemand klaagt over de betrokkenheid van SZW, integendeel, maar soms wel over andere departementen. Hij vraagt of het voorstel dat hij en de heer Breure hebben gedaan in het memo akkoord is. Dat blijkt het geval.

De heer Willem vraagt waarom het per departement verschilt hoeveel ambtenaren er hier zitten en SZW als enige een vaste vertegenwoordiger heeft, is dat vanwege de taak van SZW? De heer Brakke geeft aan niet voor andere departementen te kunnen antwoorden.

-Prioriteiten

De vice-voorzitter geeft aan dat er al prioriteit wordt gegeven aan bepaalde onderwerpen, bijv. arbeidswetgeving, TWV-procedures, WML en sociale zekerheid. Tot en met 2023 is daarbij in het GBK aangegeven wat de Centraal Dialoog wil behandelen.

-Budget Centraal Dialoog

In juni as. wordt de CD-begroting 2022 besproken, zo geeft de vice-voorzitter aan. Hij concludeert uit de reacties dat de financieringswijze, namelijk door het OLB, voor nu blijft zoals het is.

-Onderzoek

De vice-voorzitter geeft aan dat dit onderwerp vaker terugkomt, m.n. of er in de begroting structureel geld voor onderzoek moet worden vrijgemaakt. Hij geeft aan dat dit beter ad hoc opgepakt kan worden, als een onderzoekwens opkomt, de vergadering onderschrijft dit.

-CD als stichting

De vice-voorzitter geeft aan dat dit puur een idee van hemzelf is. Het verandert feitelijk niets maar geeft meer statuur naar buiten.

De heer Berkenbosch geeft aan dat de Centraal Dialoog al serieus wordt genomen, de keuze voor een stichting kan bijvoorbeeld vraagstukken over (de juridische vormgeving van) het bestuur met zich meebrengen. Hij is geen voorstander, evenals de heer Rietveld.

De heer Willem merkt op voorstander te zijn van een orgaan bij verordening opgericht, niet een stichting. De vice-voorzitter wijst erop dat de CD dan afhankelijk wordt van de eilandsraad.

De vice-voorzitter wil tot slot benadrukken dat naar zijn opvatting voor het overige geconcludeerd kan worden dat het beeld van het functioneren van de Centraal Dialoog naar zijn oordeel positief is. Het is nooit goed geen verbeteringen na te streven maar evenmin om resultaten te bagatelliseren.

10. Rondvraag en sluiting

De vice-voorzitter stelt vast dat niemand meer opmerkingen heeft en gaat over tot sluiting.

De vergadering wordt om 16:15 uur gesloten.